

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2020/1178

(2020. gada 27. jūlijs)

par valsts noteikumiem, par kuriem atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. panta 4. punktam paziņojusi Dānijas Karaliste un kuri attiecas uz kadmija saturu mēslošanas līdzekļos

(izziņots ar dokumenta numuru C(2020) 4988)

(Autentisks ir tikai teksts dāņu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. panta 6. punktu,

tā kā:

1. FAKTI UN PROCEDŪRA

- (1) Dānijas Karaliste 2020. gada 27. janvārī, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. panta 4. punktu, paziņoja Komisijai par nodomu atstāt spēkā valsts noteikumus par kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, atkāpjoties no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1009 ⁽¹⁾ prasībām.

1.1. Savienības tiesību akti

1.1.1. LESD 114. panta 4. un 6. punkts

- (2) LESD 114. panta 4. un 6. punktā ir noteikts šādi:

“4. Ja pēc tam, kad Eiropas Parlaments un Padome, tikai Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata par vajadzīgu atstāt spēkā savus noteikumus 36. pantā minēto būtisko iemeslu dēļ vai nolūkā aizsargāt vidi vai darba vidi, tā dara Komisijai zināmus šos noteikumus, kā arī pamatojumu to atstāšanai spēkā.

(..)

6. Komisija sešos mēnešos pēc 4. (..) punktā minētās paziņošanas apstiprina vai noraida attiecīgos valsts noteikumus, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

Ja šajā laikā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, 4. (..) punktā minētos noteikumus uzskata par apstiprinātiem.”

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1009 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ES mēslošanas līdzekļus, un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1069/2009 un (EK) Nr. 1107/2009 un atceļ Regulu (EK) Nr. 2003/2003 (OV L 170, 25.6.2019., 1. lpp.).

1.2. **Saskaņošanas noteikumi mēslošanas līdzekļu jomā**

1.2.1. *Regula (EK) Nr. 2003/2003*

- (3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2003/2003 ⁽²⁾ attiecas uz produktiem, kurus laiž tirgū kā mēslošanas līdzekļus, kas apzīmēti kā "EK mēslošanas līdzekļi". Mēslošanas līdzekļi, kas pieder pie kāda no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 I pielikumā uzskaitītajiem mēslošanas līdzekļu tipiem un atbilst minētajā regulā paredzētajiem nosacījumiem, var apzīmēt kā "EK mēslošanas līdzekļi", un tas var tikt brīvi apgrozīts iekšējā tirgū.
- (4) Regulas (EK) Nr. 2003/2003 I pielikumā ir sniegts pilns to mēslošanas līdzekļu tipu saraksts, uz kuriem attiecas saskaņošanas noteikumi. Katram mēslošanas līdzekļu tipam ir īpašas prasības, piemēram, attiecībā uz barības vielu saturu, barības vielu šķīdību vai pārstrādes metodēm.
- (5) Regula (EK) Nr. 2003/2003 galvenokārt attiecas uz neorganiskiem mēslošanas līdzekļiem. Dažiem mēslošanas līdzekļu tipiem, uz ko attiecas šī regula, fosfora saturs ir 5 masas % fosfora pentoksīda (P_2O_5) ekvivalenta vai augstāks.
- (6) Regulas (EK) Nr. 2003/2003 5. pantā ir noteikts princips par EK mēslošanas līdzekļu brīvu apgrozību iekšējā tirgū un norādīts, ka dalībvalstis sastāva, identifikācijas, marķējuma vai iepakojuma dēļ un pamatojoties uz citiem minētās regulas noteikumiem, nedrīkst aizliegt, ierobežot vai traucēt mēslošanas līdzekļu laišanu tirgū, ja tie atbilst minētās regulas noteikumiem.
- (7) Regula (EK) Nr. 2003/2003 nenosaka robežvērtības piemaisījumu saturam EK mēslošanas līdzekļos. Tādēļ ar dažiem izņēmumiem, kuru pamatā ir Komisijas lēmumi, ar ko piemēroti attiecīgie LESD noteikumi ⁽³⁾, EK mēslošanas līdzekļi ar fosfora saturu vismaz 5 % P_2O_5 iekšējā tirgū ir brīvā apgrozībā, neatkarīgi no kadmija satura tajos.
- (8) Tomēr Komisijas nodoms risināt jautājumu par nejausu kadmija saturu minerālmēslos tika pazīnots jau Regulas (EK) Nr. 2003/2003 15. apsvērumā. Tajā teikts: "Mēslošanas līdzekļiem var būt piemaisījumi, kas var potenciāli apdraudēt cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi. Pēc Toksikoloģijas, ekotoksikoloģijas un vides zinātniskās komitejas (SCTEE) atzinuma saņemšanas Komisija izskata jautājumu par nejausu kadmija saturu minerālmēslos un gatavo priekšlikumu regulai, ko tā grib iesniegt Eiropas parlamentam un Padomei. Pēc vajadzības līdzīgu pārskatu gatavo par citiem piemaisījumiem."

1.2.2. *Regula (ES) 2019/1009*

- (9) Regula (ES) 2019/1009 nosaka saskaņošanas noteikumus "ES mēslošanas līdzekļiem". Tā atceļ Regulu (EK) Nr. 2003/2003 ar 2022. gada 16. jūliju.
- (10) ES mēslošanas līdzekļi ir mēslošanas līdzekļi, kuriem, darot tos pieejamus iekšējā tirgū, ir uzlikta CE zīme. ES mēslošanas līdzeklim jāatbilst prasībām, kas noteiktas Regulā (ES) 2019/1009 attiecīgajai mēslošanas līdzekļu funkcionālajai kategorijai ("PFC") un komponentmateriālu kategorijai vai kategorijām, un tam jābūt marķētam saskaņā ar minētajā regulā noteiktajām marķēšanas prasībām. ES mēslošanas līdzekļiem ir septiņas PFC, no kurām viena attiecas uz mēslojumu.
- (11) Regula (ES) 2019/1009 attiecas uz neorganiskiem mēslošanas līdzekļiem vispārīgākā veidā nekā Regulas (EK) Nr. 2003/2003 I pielikums un paredz dažas vispārīgas prasības attiecībā uz to kvalitāti un drošību. Turklāt Regulu (ES) 2019/1009 piemēro organiskajiem mēslošanas līdzekļiem un organominerālajiem mēslošanas līdzekļiem, kuri Regulas (EK) Nr. 2003/2003 materiālajā piemērošanas jomā neietilpst.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2003/2003 (2003. gada 13. oktobris) par mēslošanas līdzekļiem (OV L 304, 21.11.2003., 1. lpp.).

⁽³⁾ Skatīt šādus Komisijas 2006. gada 3. janvāra lēmumus: Lēmums 2006/347/EK par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, 41. punkts (OV L 129, 17.5.2006., 19. lpp.); Lēmums 2006/348/EK par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Somijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, 40. punkts (OV L 129, 17.5.2006., 25. lpp.); Lēmums 2006/349/EK par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Austrijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (OV L 129, 17.5.2006., 31. lpp.).

- (12) Ar PFC 1(B) 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktu un PFC 1(C)(I) 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktu Regulas (ES) 2019/1009 I pielikumā minētā regula Savienības līmenī ievieš jēdzienu “fosfāta mēslošanas līdzekļi”, ko attiecina uz organominerāliem mēslošanas līdzekļiem vai neorganiskiem makroelementu mēslošanas līdzekļiem, kuros fosfora saturs ir vismaz 5 masas % P_2O_5 ekvivalenta.
- (13) Regula pirmo reizi Savienības līmenī nosaka robežvērtības piemaisījumu saturam ES mēslošanas līdzekļos. Fosfāta mēslošanas līdzekļiem kadmija satura robežvērtība ir 60 mg uz kg P_2O_5 . Citiem mēslošanas līdzekļiem piemēro citas robežvērtības, un tās izsaka nevis kā mg uz kg P_2O_5 , bet kā mg uz kg visa produkta sausnas ar visām sastāvdaļām.
- (14) Brīvas aprites princips ir ietverts Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru dalībvalstis tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar sastāvu, marķējumu vai citiem aspektiem, uz kuriem attiecas minētā regula, nekavē darīt pieejamus tirgū tādus ES mēslošanas līdzekļus, kas atbilst minētās regulas prasībām. Tomēr saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 2. punktu tās dalībvalstis, kas 2019. gada 14. jūlijā izmanto atkāpi no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 attiecībā uz kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, kura piešķirta saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu, var turpināt piemērot valsts robežvērtības kadmija saturam fosfāta mēslošanas līdzekļos līdz brīdim, kad Savienības līmenī tiek piemērotas saskaņotas robežvērtības kadmija saturam fosfāta mēslošanas līdzekļos, kas ir vienādas ar dalībvalstī 2019. gada 14. jūlijā piemērojamajām robežvērtībām vai zemākas par tām.
- (15) Turklāt Komisijai ir uzdots līdz 2026. gada 16. jūlijam kadmija satura robežvērtības fosfāta mēslošanas līdzekļos pārskatīt, lai izvērtētu iespēju šīs robežvērtības samazināt līdz atbilstīgam zemākam līmenim. Komisijai jāņem vērā vides faktori, jo īpaši augsnes un klimatisko apstākļu kontekstā, veselības faktori, kā arī sociālekonomiskie faktori, tostarp apgādes drošības apsvērumi.

1.2.3. Izvēles režīms

- (16) Mēslošanas līdzekļu tirgus ES ir tikai daļēji saskaņots.
- (17) Regulas (EK) Nr. 2003/2003 mērķis ir nodrošināt EK mēslošanas līdzekļu brīvu apgrozību iekšējā tirgū. Tomēr minētā regula neietekmē tā dēvētos “nacionālos mēslošanas līdzekļus”, kas laisti dalībvalstu tirgū saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Ražotāji var izvēlēties, vai tirgot mēslošanas līdzekli kā “EK mēslošanas līdzekli” vai kā “nacionālo mēslošanas līdzekli”.
- (18) Regula (ES) 2019/1009 izvēles režīmu nemaina. Tādējādi tā nodrošina ES mēslošanas līdzekļu brīvu apriti iekšējā tirgū un arī turpmāk ļauj laist tirgū nacionālos mēslošanas līdzekļus. Izvēle jāizdara ražotājam.
- (19) Kā izriet no Regulu (EK) Nr. 2003/2003 un (ES) 2019/1009 prasībām, dalībvalstis nedrīkst traucēt prasībām atbilstošu EK mēslošanas līdzekļu un attiecīgi ES mēslošanas līdzekļu laišanu tirgū tādu iemeslu dēļ, kas cita starpā saistīti ar kadmija saturu.
- (20) Tomēr dalībvalstis var saglabāt vai ieviest robežvērtības, kuras uzskata par lietderīgām attiecībā uz piemaisījumiem nacionālajos mēslošanas līdzekļos, uz kuriem neattiecas Regula (ES) 2019/1009. Jebkuru dalībvalsti lielākā vai mazākā mērā apdraud risks, ko kadmija uzkrāšanās rada augkopības ilgtermiņa ilgtspējai. Lielākā daļa dalībvalstu jau ir ieviesušas noteikumus, ar ko ierobežo kadmija saturu nacionālajos mēslošanas līdzekļos, lai samazinātu kadmija emisijas vidē un tādējādi arī cilvēku eksponētību kadmijam. Šis lēmums neattiecas uz minētajiem noteikumiem.
- (21) Tādējādi Savienības saskaņošanas noteikumi pastāv līdzās valstu noteikumiem, kas piemērojami mēslošanas līdzekļiem.

1.3. Paziņotie valsts noteikumi

- (22) Dānijas Karalistes paziņotie valsts noteikumi (“paziņotie valsts noteikumi”) ir ietverti 1989. gada 5. aprīļa Rīkojumā Nr. 223 par kadmija saturu fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos (turpmāk “rīkojums”), saskaņā ar kuru pašreizējo robežvērtību piemēro no 1998. gada.

- (23) Rīkojums regulē pārdošanu lietošanai Dānijā. Tajā noteikta kadmija satura robežvērtība mākslīgajos mēslošanas līdzekļos, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora (P) saturs ir 1 svara % vai augstāks. Fosfora (P) saturs 1 svara % ir vienāds ar 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalents. Kadmija satura robežvērtība šajos mēslošanas līdzekļos ir 110 mg Cd uz kg fosfora (P), un tas ir līdzvērtīgi 48 mg Cd uz kg P_2O_5 . Mēslošanas līdzekļiem, kas nav mākslīgie mēslošanas līdzekļi, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora saturs ir 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalents vai vairāk, rīkojums kadmija ierobežojumu neparedz.
- (24) Dānijas Karaliste ir piemērojusi rīkojumā noteikto robežvērtību gan nacionālajiem mēslošanas līdzekļiem, gan tiem mēslošanas līdzekļiem, kas saskaņoti atbilstīgi Regulai (EK) Nr. 2003/2003. Rīkojumu, ko Dānijā piemēro no 1989. gada, Dānijas Karaliste nav paziņojusi Komisijai Regulas (EK) Nr. 2003/2003 kontekstā saskaņā ar LESD 114. pantu vai iepriekšējo Līgumu atbilstošajiem noteikumiem⁽⁴⁾. Pašreiz sniegtajā paziņojumā, kurš attiecas uz Regulu (ES) 2019/1009, Dānijas Karaliste tomēr norāda, ka 1988. gada 19. janvārī tā saskaņā ar Padomes Direktīvu 83/189/EEK⁽⁵⁾ ir paziņojusi Komisijai rīkojuma projektu un pirms rīkojuma pieņemšanas ir paaugstinājusi plānoto valsts robežvērtību, lai ņemtu vērā iebildumus, ko pēc minētā paziņojuma iesniedza trīs citas dalībvalstis.
- (25) Ar šo paziņojumu Dānijas Karaliste lūdz Komisijas atļauju piemērot paziņotos valsts noteikumus mākslīgajiem mēslošanas līdzekļiem, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora saturs ir 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalents vai vairāk, atkāpjoties no kadmija satura robežvērtībām, kas noteiktas Regulā (ES) 2019/1009. Citiem vārdiem, Dānijas Karaliste plāno piemērot valsts kadmija satura robežvērtību gan fosfāta mēslošanas līdzekļiem, gan dažiem citiem mēslošanas līdzekļiem, kurus regulē minētā regula. Šis paziņojums nesatur lūgumu apstiprināt atkāpes no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 prasībām.

1.4. Procedūra

- (26) Dānijas Karaliste ar 2020. gada 27. janvāra vēstuli, kas reģistrēta 2020. gada 29. janvārī, paziņoja Komisijai par nodomu atstāt spēkā valsts noteikumus par kadmija saturu mākslīgajos mēslošanas līdzekļos, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora saturs ir 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalents vai vairāk, atkāpjoties no Regulas (ES) 2019/1009 prasībām. Saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu kopā ar LESD 36. pantu Dānijas Karalistes iesniegtais pamatojums ir balstīts uz būtiskiem iemesliem, kas saistīti ar cilvēka veselības un vides aizsardzību no ekspoņētības kadmijam vidē.
- (27) Komisija ar 2020. gada 30. janvāra vēstuli apstiprināja paziņojuma saņemšanu un informēja Dānijas Karalisti, ka sešu mēnešu termiņš izvērtēšanai saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktu beidzas 2020. gada 30. jūlijā.
- (28) Pamatojot paziņojumu, kas sniegts saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu, Dānijas Karaliste 2020. gada 31. martā iesniedza Komisijai papildu informāciju. Šī informācija ietver dažus paskaidrojumus par to valsts noteikumu materiālo piemērošanas jomu, kurus Dānijas Karaliste vēlas atstāt spēkā, kā arī detalizētu informāciju par mēslošanas līdzekļu tirgu Dānijā.
- (29) Papildu informācijā Dānijas Karaliste cita starpā paskaidroja, ka galvenā problēma, kuru cenšas risināt paziņotie valsts noteikumi un kurai līdz ar to primāri pievēršas arī Dānijas paziņojumā iekļautais zinātniskais novērtējums, ir saistīta ar neorganiskiem minerālmēsliem ar augstu fosfora saturu, jo vislielākās kadmija emisijas no mēslošanas līdzekļiem ir saistītas tieši ar šiem mēslošanas līdzekļiem, un ka līdzīgas bažas attiecas arī uz organominerālajiem mēslošanas līdzekļiem ar augstu neorganiskā minerālfosfora saturu. Dānijas Karaliste arī norādīja, ka tā būtu gatava izskatīt informēšanas iespējas vai iespēju grozīt tiesību aktus attiecībā uz Regulas (ES) 2019/1009 mēslošanas līdzekļu funkcionālajām kategorijām un robežvērtībām.
- (30) Pēc tam Komisija par šo paziņojumu publicēja informāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁽⁶⁾, lai Dānijas Karalistes valsts noteikumus un paziņojumam sniegto pamatojumu darītu zināmus pārējām ieinteresētajām personām. Pēc šīs informācijas publicēšanas komentāri netika saņemti.

⁽⁴⁾ Jo īpaši Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 95. pantu (bijušo 100.a pantu) (2002. gada konsolidētā redakcija) (OV C 325, 24.12.2002., 33. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Direktīva 83/189/EEK (1983. gada 28. marts), ar ko nosaka informācijas sniegšanas procedūru tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 109, 26.4.1983., 8. lpp.).

⁽⁶⁾ OV C 124, 17.4.2020., 19. lpp.

- (31) Ar 2020. gada 6. aprīļa vēstuli Komisija par paziņojumu informēja arī citas dalībvalstis un deva tām iespēju 30 dienu laikā par šo jautājumu iesniegt komentārus. Komisija noteiktajā termiņā saņēma komentārus no Beļģijas, Slovākijas Republikas, Ungārijas un Maltas. Trīs pirmās minētās dalībvalstis norādīja, ka tām nav piezīmju par šo paziņojumu. Malta atzīmēja, ka tai nav iebildumu pret to, ka Dānijas Karaliste saglabā valsts robežvērtības kadmija saturam mēslošanas līdzekļos.

2. NOVĒRTĒJUMS

- (32) Vispirms Komisija norāda, ka no Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk "Tiesa") judikatūras skaidri izriet, ka LESD 114. panta 4.–6. punktā noteiktās procedūras mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis nevar piemērot valsts noteikumus, atkāpjoties no saskaņotajiem noteikumiem, bez Komisijas apstiprinājuma. Dalībvalstīm nav atļauts vienpusēji piemērot valsts noteikumus, par tiem nepaziņojot Komisijai un nesaņemot no Komisijas apstiprinošu lēmumu⁽⁷⁾.
- (33) Komisija arī atzīmē, ka Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 2. punkts attiecas tikai uz tām atkāpēm no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 5. panta, kas piešķirtas pirms 2019. gada 14. jūlija, pamatojoties uz paziņojumiem, kuri iesniegti saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu.
- (34) Komisija uzskata, ka iepriekš minētais paziņojums par projektu, kuru Dānijas Karaliste 1988. gada 19. janvārī iesniedza saskaņā ar Direktīvu 83/189/EEK, nav salīdzināms ar LESD 114. panta 4.–6. punktā paredzēto procedūru, jo iepriekš minētās procedūras mērķis ir novērst tehniskos šķēršļus tirdzniecībai, nevis paredzēt spēkā esošos valsts noteikumus atkāpi no Savienības saskaņošanas pasākuma. Šajā gadījumā nav apstrīdams tas, ka Dānijas Karaliste nav līdz 2019. gada 14. jūlijam paziņojusi par rīkojumu saskaņā ar LESD 114. pantu un Komisija nav to apstiprinājusi.
- (35) Līdz ar to Dānijas Karaliste nevar izmantot atkāpi no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 5. panta prasībām. Tādēļ tā nevar izmantot arī Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 2. punktu.

2.1. Pieņemamība

- (36) Saskaņā ar LESD 114. panta 4. un 6. punktu pēc tam, kad pieņemts saskaņošanas pasākums, dalībvalsts LESD 36. pantā minēto būtisko iemeslu dēļ vai vides vai darba vides aizsargāšanas labad drīkst atstāt spēkā savus stingrākos valsts noteikumus, ja vien tā šos noteikumus dara zināmus Komisijai un ja Komisija minētos pasākumus apstiprina.
- (37) Lai pārliecinātos par paziņojuma pieņemamību, Komisijai jānovērtē, vai attiecīgie paziņotie valsts noteikumi ir iepriekš pastāvošs pasākums, kas atkāpjas no jaunieviestā Savienības saskaņošanas noteikuma, un vai tie ir stingrāki.
- (38) Rīkojumu Dānijā piemēro no 1989. gada. Tādēļ būtībā tas jau pastāvēja Regulas (ES) 2019/1009 pieņemšanas laikā.

2.1.1. Par paziņoto valsts noteikumu iepriekšpastāvēšanu

- (39) Ir divi apstākļi, kas jāizvērtē, lai noteiktu, vai paziņotie valsts noteikumi, kas ieviesti 1989. gadā un pašreizējā redakcijā piemēroti no 1998. gada, ir iepriekš pastāvoši LESD 114. panta 4. punkta nozīmē.
- (40) Pirmkārt, Regula (ES) 2019/1009 aizstās Regulu (EK) Nr. 2003/2003, kas savukārt aizstāja direktīvu, kuru vispārēji piemēroja mēslošanas līdzekļiem, kad tika ieviesti paziņotie valsts noteikumi, t. i., Padomes Direktīvu 76/116/EEK⁽⁸⁾.
- (41) Tas rada jautājumu, vai paziņotos valsts noteikumus var uzskatīt par atstātiem spēkā un paziņojamiem Komisijai saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu attiecībā uz Regulu (ES) 2019/1009, vienlaikus ņemot vērā ar Direktīvu 76/116/EEK un Regulu (EK) Nr. 2003/2003 īstenoto saskaņošanu.

⁽⁷⁾ Lieta C-41/93 Francijas Republika/Eiropas Kopienų Komisija, 23.–30. punkts.

⁽⁸⁾ Padomes Direktīva 76/116/EEK (1975. gada 18. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mēslojumiem (OV L 24, 30.1.1976., 21. lpp.).

(42) No vienas puses, Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 2. punkts attiecina iepriekšējās atkāpes no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 5. panta uz Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 1. punktu, tādējādi ļaujot spēkā esošos valsts pasākumus, ko, pamatojoties uz saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu sniegtiem paziņojumiem un saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktu pieņemtiem Komisijas lēmumiem, likumīgi piemēro mēslošanas līdzekļiem, uz kuriem attiecas Regulā (EK) Nr. 2003/2003 paredzētā saskaņošanas joma, piemērot arī ES mēslošanas līdzekļiem, uz kuriem paplašinātā saskaņošanas joma attieksies pirmo reizi saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1009. Tas apliecina, ka Regula (ES) 2019/1009 turpina saskaņošanu, kas izriet no Regulas (EK) Nr. 2003/2003.

(43) No otras puses, Regulas (ES) 2019/1009 11. apsvēruma apstiprina, ka likumdevējs, pārfrāzējot LESD 114. panta 4. punktu, uzskata – veicot novērtējumu saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu, jāņem vērā Regula (ES) 2019/1009:

“Vairākās dalībvalstīs pastāv valsts noteikumi, ar kuriem ar cilvēka veselības un vides aizsardzību saistītu iemeslu dēļ ierobežo kadmija saturu fosfāta mēslošanas līdzekļos. Ja kāda dalībvalsts uzskata, ka šādi valsts noteikumi ir jāatstāj spēkā pēc saskaņotu robežvērtību pieņemšanas ar šo regulu, un līdz brīdim, kamēr minētās saskaņotās robežvērtības ir vienādas ar valstī jau pastāvošajām robežvērtībām vai zemākas par tām, tai būtu tie jādara zināmi Komisijai saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu. Turklāt saskaņā ar LESD 114. panta 5. punktu, ja kāda dalībvalsts uzskata, ka tai jāievieš jauni valsts noteikumi – piemēram, noteikumi, ar kuriem ierobežo kadmija saturu fosfāta mēslošanas līdzekļos –, kas pamatojas uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā un ir saistīti ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc šīs regulas pieņemšanas, tai būtu jādara Komisijai zināmi plānotie noteikumi, kā arī pamatojums to ieviešanai. (..)”

(44) Šo interpretāciju apliecina arī atšķirības Regulas (ES) 2019/1009 regulatīvajā režīmā un materiālajā piemērošanas jomā, salīdzinot ar Direktīvu 76/116/EEK un Regulu (EK) Nr. 2003/2003, kā arī tas, ka Regula (ES) 2019/1009 pirmo reizi nosaka saskaņotu kadmija satura robežvērtību.

(45) Var arī atzīmēt, ka iepriekšējos gadījumos, kad jauns saskaņošanas pasākums aizstājis esošo, Tiesa ir norādījusi tikai uz jaunpieņemto saskaņošanas pasākumu kā tādu, kas jāņem vērā, veicot novērtējumus saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu ⁽⁹⁾.

(46) Visbeidzot, tā kā saskaņošanas pasākums, kas jāņem vērā saistībā ar valsts noteikumiem, par kuriem paziņots saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu, ir Regula (ES) 2019/1009, Komisijai jāpārbauda, vai paziņotie valsts noteikumi bija iepriekš pastāvoši pirms minētās regulas saskaņā ar LESD 114. panta 4. punkta nosacījumu.

(47) Otrkārt, paziņotie valsts noteikumi nekad nav tikuši paziņoti Komisijai saskaņā ar LESD 114. pantu vai atbilstošajiem iepriekš spēkā esošajiem noteikumiem – ne kā atkāpe no Direktīvas 76/116/EEK, ne arī kā atkāpe no Regulas (EK) Nr. 2003/2003.

(48) Tādēļ rodas jautājums, vai tos tomēr var uzskatīt par iepriekš pastāvošiem LESD 114. panta 4. punkta nozīmē, proti, pastāvošiem pirms Regulas (ES) 2019/1009, nevis par jauniem valsts noteikumiem, kuri jāpaziņo saskaņā ar LESD 114. panta 5. punktu. Lai izšķirtu šo jautājumu, ir svarīgi ņemt vērā mērķi, kādēļ tiek nodalīts LESD 114. panta 4. un 5. punkts.

(49) Šī atšķirība ir izskatīta Tiesas judikatūrā. Lietā C-3/00 Dānija/Komisija Tiesa attiecībā uz EK līguma 95. pantu, kas atbilst LESD 114. pantam, secināja:

“Atšķirība starp abiem EK līguma 95. pantā paredzētajiem gadījumiem izpaužas tādējādi, ka pirmajā gadījumā runa ir par valsts tiesību normām, kas ir spēkā jau pirms saskaņošanas pasākuma. Tie Kopienas likumdevējam ir zināmi, bet tas nav varējis vai nav paredzējis tos ņemt vērā, veicot saskaņošanu. Tādējādi par pieņemamu atzīts tas, ka dalībvalsts var lūgt, lai attiecīgās tās normas tiek atstātas spēkā. Šajā nolūkā EK līgums paredz, ka šādiem pasākumiem jābūt pamatotiem ar būtiskām prasībām, kas paredzētas EK līguma 30. pantā vai kas attiecas uz darba vides vai vides aizsardzību. Turpretī otrajā gadījumā jaunu valsts tiesību aktu pieņemšana var vairāk apdraudēt saskaņošanas procesu. Kopienas iestādes principā nevar ņemt vērā valsts tiesību aktu, izstrādājot saskaņošanas

⁽⁹⁾ Skatīt lietu C-360/14 P Vācija/Eiropas Komisija.

pasākumu. Šajā gadījumā EK līguma 30. pantā paredzētās prasības netiek ņemtas vērā un pieļaujams ir tikai tāds pamatojums, kas attiecas uz vides vai darba vides aizsardzību, ar nosacījumu, ka dalībvalsts iesniedz jaunus zinātniskus datus un ka nepieciešamība ieviest jaunas valsts tiesību normas ir saistīta ar īpašu problēmu attiecīgajā dalībvalstī, kas radusies pēc saskaņošanas pasākuma pieņemšanas.”⁽¹⁰⁾

- (50) Ņemot vērā citēto judikatūru, jāatzīst, ka mērķis, kādēļ tiek nodalīts LESD 114. panta 4. un 5. punkts, ir izvirzīt augstākas pamatojuma prasības gadījumos, kad saskaņošana ir vairāk apdraudēta, jo attiecīgais valsts noteikums nav bijis zināms likumdevējam saskaņotā pasākuma pieņemšanas laikā un tādēļ nav ticis ņemts vērā, izstrādājot saskaņošanas pasākumu.
- (51) Kā jau tika konstatēts, paziņotie valsts noteikumi pašreizējā redakcijā ir spēkā no 1998. gada. Tātad tie bija spēkā laikā, kad tika izstrādāta Regula (ES) 2019/1009, un līdz ar to tie arī uzskatāmi par pastāvošiem pirms minētās regulas.
- (52) Turklāt, kā izriet no ietekmes novērtējuma, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka noteikumus par to, kā tirgū dara pieejamus ar CE zīmi marķētus mēslošanas līdzekļus⁽¹¹⁾, laikā, kad tika izstrādāta Regula (ES) 2019/1009, paziņotie valsts noteikumi Savienības likumdevējam bija zināmi.
- (53) Tādējādi var secināt, ka paziņotie valsts noteikumi ir iepriekš pastāvošs pasākums, kas atkāpjas no jaunieviestā saskaņošanas noteikuma.

2.1.2. Par paziņoto valsts noteikumu stingrību salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2019/1009

- (54) Attiecībā uz jautājumu, vai paziņotie valsts noteikumi ir arī stingrāki par jaunieviesto saskaņošanas noteikumu, Komisija atzīmē, ka, lai gan Dānijas Karaliste plāno piemērot valsts kadmija satura robežvērtību gan fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kuri minēti PFC 1(B) 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā un PFC 1(C)(I) 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktā Regulas (ES) 2019/1009 I pielikuma II daļā, gan vairākiem citiem mēslošanas līdzekļiem, uz kuriem attiecas minētā regula, galvenās bažas, ko paredz novērst paziņotie valsts noteikumi, ir saistītas ar pirmo no minētajām mēslošanas līdzekļu kategorijām – neorganiskiem mēslošanas līdzekļiem un organominerālajiem mēslošanas līdzekļiem ar augstu fosfora saturu.
- (55) Komisija arī atzīmē, ka vienīgi attiecībā uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem Dānijas kadmija satura robežvērtība un Regulā (ES) 2019/1009 noteiktā robežvērtība tiek izteikta, izmantojot vienu un to pašu saucēju, t. i., nosaka tā daudzumu uz kilogramu P_2O_5 , nevis uz kilogramu visa produkta sausnas ar visām sastāvdaļām.
- (56) Citiem vārdiem – vienīgi attiecībā uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem ir iespējams salīdzināt cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni, ko nodrošina Dānijas kadmija satura robežvērtība, ar līmeni, ko garantē saskaņotā kadmija satura robežvērtība, nezinot katra produkta konkrēto sastāvu. Turklāt fosfāta mēslošanas līdzekļi ir pārliecinoši visatbilstošākie produkti, uz kuriem attiecas paziņotie valsts noteikumi. Tādēļ, lai novērtētu, vai paziņotie valsts noteikumi ir stingrāki un vairāk aizsargājoši nekā jaunieviestais saskaņošanas noteikums, Komisija var salīdzināt tikai abus noteikumu kopumus par fosfāta mēslošanas līdzekļiem.
- (57) Regulas (ES) 2019/1009 I pielikuma II daļas PFC 1(B) 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā un PFC 1(C)(I) 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktā noteiktā kadmija satura robežvērtība fosfāta mēslošanas līdzekļiem ir 60 mg uz kg P_2O_5 . Turpretī paziņotajos valsts noteikumos noteiktā kadmija satura robežvērtība ir 48 mg uz kg P_2O_5 .
- (58) Tātad paziņotie valsts noteikumi ir stingrāki un vairāk aizsargājoši nekā Regulas (ES) 2019/1009 noteikumi, vismaz tiktāl, ciktāl tos piemēro fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā norādīts minētajā regulā.
- (59) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka Dānijas Karalistes iesniegtais paziņojums ir pieņemams saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu, vismaz tiktāl, ciktāl tas attiecas uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā norādīts Regulā (ES) 2019/1009.

⁽¹⁰⁾ Lieta C-3/00 Dānija/Komisija, 58. punkts. Papildus apstiprināts, piemēram, lietā T-234/04 Nīderlandes Karaliste/Komisija (58. punkts), apvienotajās lietās T-366/03 un T-235/04 *Land Oberösterreich* un *Austrija*/Komisija (62. punkts) un lietā C-512/99 Vācija/Komisija (41. punkts).

⁽¹¹⁾ Skatīt ietekmes novērtējumu, kas pievienots Komisijas priekšlikumam un īpaši attiecas uz kadmija satura robežvērtību (SWD(2016) 64 final, PART 2/2): <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2016/EN/SWD-2016-64-F1-EN-MAIN-PART-2.PDF>; jo īpaši skatīt 5., 6., 25., 28., 29. un 32. lpp., kā arī I pielikumu.

2.2. Novērtējums pēc būtības

- (60) Saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu un 6. punkta pirmo daļu Komisijai ir jāpārliciecinās, ka ir izpildīti visi nosacījumi, kas dod iespēju dalībvalstij atstāt spēkā savus noteikumus, kuri atkāpjas no minētajā pantā paredzētā Savienības saskaņošanas pasākuma.
- (61) Konkrētāk, Komisijai jānovērtē, vai paziņotie valsts noteikumi ir pamatojami ar LESD 36. pantā minētajiem būtiskajiem iemesliem, vai tiem ir sakars ar vides vai darba vides aizsardzību un vai tie paredz tikai tāds pasākumus, kas vajadzīgi likumīgā mērķa sasniegšanai. Turklāt, ja Komisija uzskata, ka valsts noteikumi atbilst iepriekš minētajiem nosacījumiem, saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktu tai jāpārbauda, vai valsts noteikumi nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un vai tie nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.
- (62) Saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktā noteiktajiem termiņiem Komisija, pārbaudot, vai saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu paziņotie valsts pasākumi ir pamatoti, balstās uz tiem pamatojumiem, kurus dalībvalsts norāda savā paziņojumā. Pierādīšanas pienākums piekrīt paziņojumu iesniegšanai dalībvalstij, kura vēlas atstāt spēkā valsts noteikumus.
- (63) Tomēr, ja Komisijai ir informācija, kuras dēļ varētu rasties vajadzība pārskatīt Savienības saskaņošanas pasākumu, no kura atkāpjas paziņotie valsts noteikumi, tā var šo informāciju ņemt vērā paziņoto valsts noteikumu vērtēšanā.

2.2.1. Dānijas Karalistes nostāja

- (64) Dānijas kadmija satura robežvērtība mākslīgajos mēslošanas līdzekļos, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora saturs ir 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalenta vai vairāk, ir noteikta, lai aizsargātu cilvēka veselību un vidi no ekspoņētības kadmijam vidē.
- (65) Komisijai iesniegtajā paziņojumā Dānijas Karaliste apgalvo, ka tā piemēro paziņotos valsts noteikumus kopš 1989. gada. Pašlaik spēkā esošo robežvērtību piemēro no 1998. gada. Paziņotie valsts noteikumi tika ieviesti ar mērķi samazināt lauksaimniecības zemes piesārņojumu, kas tika konstatēts Dānijas Tehniskās universitātes Valsts pārtikas institūta (DTU *Fødevareinstituttet*) sagatavotajā 1980. gada nacionālajā ziņojumā "Kadmija piesārņojums – ziņojums par kadmija izmantošanu, sastopamību un nelabvēlīgo ietekmi Dānijā". Ņemot vērā secinājumu, ka kadmijš nepārtraukti uzkrājas Dānijas lauksaimniecības augsnē, ziņojumā tika ieteikts samazināt kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, jo šāds samazinājums varētu būtiski samazināt lauksaimniecības zemes piesārņojumu.
- (66) Atsaucoties uz to, ka lauksaimniecības augšņu ekspoņētība kadmijam un tā ieplūde augsnē Dānijā kopumā ir mazāka nekā vidēji Savienībā, Dānijas Karaliste uzskata, ka pasākumi, kas tika veikti, lai sasniegtu paziņotajos valsts noteikumos izvirzīto mērķi, ir bijuši sekmīgi. Tādēļ, lai nodrošinātu cilvēka veselības un vides aizsardzību arī nākotnē, Dānijas Karaliste uzskata, ka tās teritorijā jā saglabā samazināts ekspoņēcijas līmenis saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1009. Turklāt Dānijas Karaliste paziņojumā Komisijai analizēja Regulā (ES) 2019/1009 noteiktās robežvērtības 60 mg uz kg P_2O_5 paredzamo ietekmi valstī. Šāda robežvērtība radīja nopietnas bažas par cilvēka veselības un vides aizsardzību. Dānijas Karaliste apgalvo, ka, piemērojot Regulā (ES) 2019/1009 noteiktās robežvērtības, Dānijā tiktu pazemināts aizsardzības līmenis.
- (67) Lai to pamatotu, Dānijas Karaliste balsta novērtējumu uz prognozi, ka, piemērojot Regulā (ES) 2019/1009 noteikto robežvērtību 60 mg uz kg P_2O_5 , palielināsies kadmija daudzums, kas no mēslošanas līdzekļiem nonāk Dānijas lauksaimniecības zemēs, ņemot vērā iespējamību, ka Dānijas tirgū tiks laisti mēslošanas līdzekļi ar augstāku kadmija saturu.
- (68) Dānijas Karaliste jo īpaši sniedz pamatojumu, ka palielināsies risks cilvēka veselībai saistībā ar ekspoņētību kadmijam, to ņemot ar pārtiku. Dānijas Karaliste atsaucas uz nepieciešamību samazināt kadmija saturu Dānijā ražotajā pārtikā un tādējādi aizsargāt dažas mazāk aizsargātas iedzīvotāju grupas, jo īpaši bērnus un veģetāriešus, kuri ar pārtiku uzņem tādu kadmija daudzumu, kas pārsniedz veselībai nekaitīgās robežvērtības.

- (69) Pamatojot šo apgalvojumu, Dānijas Karaliste atsaucas uz vairākiem zinātniskiem pētījumiem. Jo īpaši tā atsaucas uz Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA) pētījumu ⁽¹²⁾ par pieļaujamo nedēļas devu (TWI) un salīdzina to ar pētījumu, ko veikusi Dānijas Tehniskā universitāte, izdarot secinājumu, ka ir jāsamazina kadmija daudzums uzturā. Turklāt Dānijas Tehniskās universitātes veiktajā pētījumā konstatēts, ka bērni ir augstas iedarbības grupa un mazu bērnu vidējā eksponētība kadmijam pārsniedz TWI. Atzīts, ka arī veģetāriešiem kadmija patēriņš ir daudz lielāks nekā vidēji visiem iedzīvotājiem. Vislielākā eksponētība kadmijam, ņemot to ar pārtiku, rodas no graudaugu un dārzeņu patēriņa. Tā kā minētās grupas tos lieto uzturā lielā daudzumā, rodas augsts eksponētības līmenis.
- (70) Turklāt Dānijas Karalistē ir augsta līmeņa pašpietiekamība pārtikas ražošanā, cita starpā attiecībā uz graudaugiem, kartupeļiem un burkāniem. Dānijas iedzīvotāju eksponētība kadmijam tādējādi ir cieši saistīta ar kadmija daudzumu, kas sastopams Dānijas lauksaimniecības zemē.
- (71) Jāatzīmē, ka augsnes apstākļi Dānijā ir ļoti dažādi – no smilts augsnēm valsts rietumu apgabalos līdz māla augsnēm austrumos. Augsnes apstākļu ietekmē kadmija uzkrāšanās augsnēs notiek atšķirīgi – augstāks līmenis ir sastopams māla augsnēs Zēlandē, Fīnā un Jitlandes austrumu apgabalos, savukārt Jitlandes rietumos augsnes ir smilšainākas, un tajās parasti ir zemāks kadmija līmenis. Turklāt Dānijas Karalistes iesniegtā demogrāfiskā informācija liecina, ka atšķirīgo lauksaimniecības efektivitātes faktoru dēļ, kas atkarīgi no augsnes rakstura, lauksaimniecība, kas saistīta ar kultūraugu audzēšanu, vairāk izvēršas apgabalos, kur māla augsnēs ir augstāks kadmija līmenis.
- (72) Vēl viens apstāklis, kas Dānijas austrumu uz rietumu rajonos ir atšķirīgs, ir lopkopības izplatība un līdz ar to arī kūtsmēsļu pieejamība kā alternatīva mākslīgajiem mēslošanas līdzekļiem. Lopkopība pārsvarā ir koncentrēta Jitlandē, savukārt kultūraugu audzēšana bez lauksaimniecības dzīvniekiem ir izplatīta Zēlandē. Līdz ar to Dānijā augsnes apstākļu un lopkopības ģeogrāfiskās atšķirības nozīmē, ka mākslīgie mēslošanas līdzekļi salīdzinoši vairāk tiek izmantoti Dānijas austrumos, kur saimniecības, kas audzē kultūraugus, neturot lauksaimniecības dzīvniekus, ir izplatītākas un māla augsnēs ir augstāks kadmija fona līmenis. Dānijas Karaliste norāda, ka tika aplēsts – 2014. gadā 91 % mākslīgo mēslošanas līdzekļu Eiropā atbilda robežvērtībai 60 mg Cd uz kg P₂O₅, bet 68 % – robežvērtībai 40 mg Cd uz kg P₂O₅. Tādēļ liela daļa mēslošanas līdzekļu Eiropas tirgū jau pašlaik atbilst Dānijas noteiktajai robežvērtībai. Pēdējās divās desmitgadēs vidējais kadmija līmenis mākslīgajos mēslošanas līdzekļos Dānijā ir bijis 10–20 mg Cd uz kg P₂O₅, savukārt Eiropas tirgū aplēsts, ka tas ir bijis 32–36 mg Cd uz kg P₂O₅.
- (73) Turklāt Dānijas daļa Eiropas mākslīgo mēslošanas līdzekļu tirgū ir 2–3 %. Dānijas Karaliste apgalvo, ka kopš 1998. gada, kad noteikumi stājās spēkā, tai nav bijis problēmu ar tādu mēslošanas līdzekļu piegādi, kas atbilst pašlaik spēkā esošajai kadmija satura robežvērtībai.
- (74) Paziņotie valsts noteikumi ir arī vispārpiemērojami – tos piemēro gan Dānijas, gan citiem uzņēmumiem, kas pārdod mēslošanas līdzekļus izmantošanai Dānijā. Vēl jāpiebilst, ka Dānijā nav dabisku fosfātiežu atradņu, tādējādi fosfātiežus Dānijā neiegūst.
- (75) Dānijas Karaliste ir iesniegusi arī statistikas datus, kas pierāda no citām dalībvalstīm importēto mēslošanas līdzekļu apjoma pakāpenisku pieaugumu laikposmā no 1988. līdz 2018. gadam. Dānijas Karaliste apgalvo, ka saskaņā ar šiem ekonomiskajiem datiem paziņotajos valsts noteikumos noteiktā kadmija satura robežvērtība nav liegusi palielināt importu no citām dalībvalstīm. Gluži otrādi, dati liecina par izteiktu tirdzniecības apjoma pieaugumu starp dažādām dalībvalstīm. Paziņotie valsts noteikumi nav arī šķērslis mākslīgo mēslošanas līdzekļu eksportam uz citām dalībvalstīm.

⁽¹²⁾ Zinātniskais atzinums, kuru attiecībā uz kadmija saturu pārtikā pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma sagatavojusi ekspertu grupa jautājumos par piesārņojumu pārtikas aprītē. EFSA Journal 2009, 980, 1. lpp.

2.2.2. Dānijas Karalistes nostājas izvērtējums

2.2.2.1. LESD 36. pantā minēto būtisko iemeslu vai iemeslu, kas radušies nolūkā aizsargāt vidi vai darba vidi, pamatojums

- (76) Paziņoto valsts noteikumu mērķis ir nodrošināt augstāku cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni nekā paredzēts Regulā (ES) 2019/1009 attiecībā uz eksponētību kadmijam un tādēļ vēl vairāk nepieļaut kadmija uzkrāšanos augsnē. Lai sasniegtu šo mērķi, ir jāsaglabā zemākas maksimālās kadmija satura robežvērtības mēslošanas līdzekļos, uz kuriem attiecas paziņotie valsts noteikumi.
- (77) Attiecībā uz cilvēka veselības aizsardzību jāatzīmē, ka kadmiji ir nebūtisks un toksisks elements cilvēkiem, turklāt tas nav lietderīgs arī augiem vai dzīvniekiem. Konkrēti, kadmija oksīds ir klasificēts kā 2. kategorijas kancerogēna viela saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1272/2008 ⁽¹³⁾.
- (78) Kadmija klātbūtne augos un kadmija uzņemšana ar pārtikas produktiem ilgākā laika posmā var nelabvēlīgi ietekmēt cilvēka veselību. Pēc tam, kad kadmiji ir absorbēti cilvēka ķermenī, tas lielā mērā saglabājas un uzkrājas ķermenī visas dzīves laikā ⁽¹⁴⁾.
- (79) Plašāka sabiedrība ir eksponēta kadmijam vairākos veidos, tostarp tas tiek uzņemts smēķējot un ar ēdienu. Nesmēķētājiem pārtika ir vislielākais kadmija uzņemšanas avots. Kadmiji galvenokārt ir toksiski nierēm, bet var izraisīt arī kaulu demineralizāciju, un statistiski tas ir saistīts ar paaugstinātu vēža risku plaušās, endometrijā, urīnpūslī un krūtīs ⁽¹⁵⁾.
- (80) Kadmiji var bojāt nieres, izraisot pārmērīgu olbaltumvielu rašanos urīnā. Kadmija ekspozīcijas ilgums un līmenis nosaka šīs ietekmes smagumu. Skeleta bojājumi ir vēl viens kritiskais efekts, ko rada hroniska eksponētība kadmijam, ja tā līmenis ir nedaudz augstāks par līmeni, kurā olbaltumvielu saturs urīnā būtu agrīns indikators. Kadmiji galvenokārt uzkrājas aknās un nierēs, tā izdalīšanās notiek lēni, un cilvēka ķermenī tas var saglabāties gadu desmitiem ilgi.
- (81) Turklāt nevar izslēgt veselības riskus pieaugušiem smēķētājiem un cilvēkiem ar izsīkušiem dzelzs krājumiem, un/vai tiem, kuri dzīvo rūpniecisko avotu tuvumā ⁽¹⁶⁾.
- (82) Turklāt papildus cilvēka veselības mērķiem Dānijas Karaliste tiecas sasniegt arī augstāku vides aizsardzības līmeni. Dānijas Karaliste apgalvo, ka papildu kadmija uzkrāšanās augsnē var negatīvi ietekmēt augsnes bioloģisko daudzveidību un tādējādi arī augsnes funkcijas (piemēram, organisko vielu noārdīšanos) un gruntsūdeņu kvalitāti, kadmijam izskalojoties augsnē. Augsnes īpašības ietekmē gan kadmija toksicitāti, gan biopieejamību.
- (83) Augsnes apstākļu un lopkopības atšķirības Dānijā nozīmē, ka mākslīgie mēslošanas līdzekļi salīdzinoši vairāk tiek izmantoti Dānijas austrumos, kur saimniecības, kas audzē kultūraugus, neturot lauksaimniecības dzīvniekus, ir izplatītākas un māla augsnēs ir augstāks kadmija fona līmenis.
- (84) Bažas par kadmija radīto risku cilvēka veselībai un videi Padome pauda jau 1988. gada 25. janvāra rezolūcijā ⁽¹⁷⁾. Padome uzsvēra, ka ir svarīgi samazināt kadmija ieplūdi augsnē no visiem avotiem, tostarp no difūzajiem avotiem (piemēram, atmosfēras pārneses, fosfāta mēslošanas līdzekļiem, notekūdeņu dūņām utt.), cita starpā veicot "atbilstošus pasākumus kadmija satura kontrolei fosfāta mēslošanas līdzekļos, izmantojot piemērotu tehnoloģiju, kas nerada pārmērīgas izmaksas un ņem vērā vides apstākļus dažādos Kopienas reģionos".

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Skatīt Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes 2012. gadā zinātnisko ziņojumu *Cadmium dietary exposure in the European population*, kas publicēts vietnē https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/scientific_output/files/main_documents/2551.pdf (EFSA Journal 2012; 10(1)).

⁽¹⁵⁾ EFSA Journal 2012; 10(1).

⁽¹⁶⁾ ES riska novērtējuma ziņojums par kadmiju un kadmija oksīdu, citēts SWD(2016) 64 final, 11. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV C 30, 4.2.1988., 1. lpp.

- (85) 2002. gadā Veselības un vides apdraudējuma zinātniskā komiteja secināja, ka robežvērtība 40 mg uz kg P_2O_5 vai vairāk izraisītu kadmija uzkrāšanos lielākajā daļā Savienības augšņu. Turpretī nebija gaidāms, ka robežvērtība 20 mg uz kg P_2O_5 vai mazāk radīs ilglaicīgu uzkrāšanos augsnē 100 gadu laikā, neņemot vērā citas kadmija ieplūdes.
- (86) Nodomu risināt jautājumu par nejausu kadmija saturu minerālmēslos Komisija tika izziņojusi jau Regulas (EK) Nr. 2003/2003 15. apsvērumā.
- (87) Priekšlikumā Regulai (ES) 2019/1009⁽¹⁸⁾, pamatojoties uz zinātniskajiem datiem, kas bija pieejami, novērtējot ietekmi, Komisija secināja, ka kadmijs metāla veidā un kadmija oksīds kopumā var radīt nopietnus riskus veselībai un videi. Komisija ierosināja fosfāta mēslošanas līdzekļiem noteikt robežvērtību 60 mg uz kg P_2O_5 un 12 gadu laikā pēc jaunās regulas piemērošanas sākuma pakāpeniski samazināt šo robežvērtību līdz 20 mg uz kg P_2O_5 .
- (88) Pastāv arī vispārēja vienprātība, ka mēslošanas līdzekļos esošais kadmijs ir galvenais kadmija avots, no kurienes tas nokļūst augsnē un barības ķēdē⁽¹⁹⁾.
- (89) Regula (ES) 2019/1009 nosaka robežvērtību 60 mg uz kg P_2O_5 , ko piemēro no 2022. gada 16. jūlija. Lielākā daļa Eiropas tirgū pieejamo mēslošanas līdzekļu jau atbilst šai robežvērtībai. Kaut arī šīs robežvērtības ieviešana ir solis pareizajā virzienā, balstoties uz pieejamajiem zinātniskajiem datiem, maz ticams, ka tas ilgtermiņā būtiski samazinās kadmija uzkrāšanos augsnē.
- (90) Atzīstot, ka nākotnē ir vajadzīgas stingrākas saskaņotās kadmija satura robežvērtības fosfāta mēslošanas līdzekļos, Regula (ES) 2019/1009 uzliek Komisijai pienākumu no jauna novērtēt šīs robežvērtības ar mērķi tās samazināt, ja iespējams.
- (91) Balstoties uz iepriekš minēto, jāatzīst, ka paziņotajos valsts noteikumos noteiktā maksimālā robežvērtība ir pamatota ar vajadzību aizsargāt cilvēka veselību un vidi.

2.2.2.2. Patvaļīgas diskriminācijas, dalībvalstu savstarpējās tirdzniecības slēptu ierobežojumu vai iekšējā tirgus darbības šķēršļu neesība

a) Patvaļīgas diskriminācijas neesība

- (92) LESD 114. panta 6. punktā ir noteikts, ka Komisijai jāpārbauda, vai paziņoto valsts noteikumu atstāšana spēkā nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis. Saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai izvairītos no diskriminēšanas, līdzīgās situācijās nedrīkst būt atšķirīga attieksme un atšķirīgās situācijās nedrīkst būt vienāda attieksme, ja vien nav objektīva pamatojuma.
- (93) Paziņotie valsts noteikumi attiecas gan uz vietējiem produktiem, gan uz produktiem, kas importēti no citām dalībvalstīm. Kamēr nav pierādīts pretējais, var secināt, ka šie valsts noteikumi nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis.

b) Slēptu ierobežojumu neesība fosfāta mēslošanas līdzekļu tirdzniecībā

- (94) Lai izvērtētu nosacījumu par slēptu tirdzniecības ierobežojumu neesību, Komisija vispirms novērtēs paziņotos valsts noteikumus, ciktāl tie attiecas uz tiem mēslošanas līdzekļiem, par kuriem Komisija ir atzinusi paziņojumu par pieņemamu izskatīšanai, t. i., uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā minēts Regulā (ES) 2019/1009.

⁽¹⁸⁾ COM(2016) 157 final – 2016/084(COD).

⁽¹⁹⁾ Skatīt Erik Smolders & Laetitia Six veikto pētījumu *Revisiting and updating the effect of phosphate fertilizers to cadmium accumulation in European agricultural soils*, ko 2013. gadā pasūtīja *Fertilizers Europe* un kas publicēts vietnē http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_168_rd_en.pdf.

- (95) Valsts noteikumi, kuri paredz stingrākus nosacījumus produktu laišanaī tirgū nekā tie, kas paredzēti Savienības tiesību aktos, parasti būtu šķērslis tirdzniecībai. Tas tā ir tādēļ, ka dažus produktus, kas likumīgi laisti tirgū pārējā Savienībā, saskaņā ar valsts noteikumiem nav paredzēts laist tirgū attiecīgajā dalībvalstī. LESD 114. panta 6. punkta priekšnosacījumu mērķis ir novērst, ka ar minētā panta 4. un 5. punkta kritērijiem pamatotus ierobežojumus piemēro neatbilstīgu iemeslu dēļ un ka faktiski tie kļūst par ekonomiskiem pasākumiem, kas kavē produktu importēšanu no citām dalībvalstīm, proti, par līdzekļiem, kas netieši aizsargā valsts vietējos ražojumus ⁽²⁰⁾.
- (96) Ņemot vērā to, ka paziņotie valsts noteikumi nosaka stingrākas robežvērtības attiecībā uz kadmija saturu fosfāta mēslošanas līdzekļos arī citu dalībvalstu uzņēmumiem citādi saskaņotā jomā, tie varētu nozīmēt slēptu tirdzniecības ierobežošanu vai šķērslī iekšējā tirgus darbībai. Tomēr ir atzīts, ka LESD 114. panta 6. punkts ir jāsaprot tā, ka apstiprināt nedrīkst tikai tādus valsts pasākumus, kuri iekšējā tirgus darbībai rada nesamērīgus šķēršļus ⁽²¹⁾.
- (97) Tā kā nav pierādījumu tam, ka valsts noteikumi faktiski būtu paredzēti valsts vietējo ražojumu aizsardzībai, var secināt, ka tie nav slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm. Tādējādi Komisijai atliek izvērtēt, vai paziņotie valsts noteikumi rada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

c) Šķēršļu neesība fosfāta mēslošanas līdzekļu iekšējā tirgus darbībai

- (98) Lai izvērtētu nosacījumu par šķēršļu neesību iekšējā tirgus darbībai, Komisijai vispirms jānovērtē paziņotie valsts noteikumi, ciktāl tie attiecas uz tiem mēslošanas līdzekļiem, par kuriem Komisija ir atzinusi paziņojumu par pieņemamu izskatīšanai, t. i., uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā minēts Regulā (ES) 2019/1009.
- (99) LESD 114. panta 6. punkts uzliek Komisijai pienākumu pārbaudīt, vai paziņoto valsts noteikumu atstāšana spēkā nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai. Šo nosacījumu nevar interpretēt tādā veidā, ka tas neļauj apstiprināt nevienam valsts pasākumu, kura mērķis ir iekšējā tirgus darbību. Ikviens valsts pasākums, kas atkāpjas no saskaņošanas pasākuma, kura mērķis ir iekšējā tirgus izveide un darbība, būtībā ir pasākums, kurš varētu ietekmēt iekšējo tirgu. Tādēļ, lai saglabātu LESD 114. pantā noteiktās procedūras lietderīgumu, jēdziens "šķērslis iekšējā tirgus darbībai" LESD 114. panta 6. punkta kontekstā ir jāsaprot kā nesamērīga ietekme uz izvirzīto mērķi ⁽²²⁾.

⁽²⁰⁾ Komisijas Lēmums (2018. gada 8. maijs) par Dānijas paziņotajiem valsts noteikumiem attiecībā uz nitrītu pievienošanu noteiktiem gaļas produktiem ((C(2018) 2721), 54. punkts (OV L 118, 14.5.2018., 7. lpp.)), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Somijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/348/EK, 40. punkts (OV L 129, 17.5.2006., 25. lpp.)), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/347/EK, 41. punkts (OV L 129, 17.5.2006., 19. lpp.)), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Austrijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/349/EK, 41. punkts (OV L 129, 17.5.2006., 31. lpp.)).

⁽²¹⁾ Komisijas Lēmums (2018. gada 8. maijs) par Dānijas paziņotajiem valsts noteikumiem attiecībā uz nitrītu pievienošanu noteiktiem gaļas produktiem ((C(2018) 2721), 55. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Somijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/348/EK, 42. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/347/EK, 43. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Austrijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/349/EK, 43. punkts).

⁽²²⁾ Komisijas Lēmums (2018. gada 8. maijs) par Dānijas paziņotajiem valsts noteikumiem attiecībā uz nitrītu pievienošanu noteiktiem gaļas produktiem ((C(2018) 2721), 55. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Somijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/348/EK, 42. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/347/EK, 43. punkts), Komisijas Lēmums (2006. gada 3. janvāris) par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Austrijas Republika atbilstoši EK Līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (2006/349/EK, 43. punkts).

- (100) Vērtējot, vai paziņotie valsts noteikumi ir piemēroti un nepieciešami izvīrītā mērķa sasniegšanai, jāņem vērā vairāki apstākļi. Komisijai jāizvērtē, vai aizsardzības līmenis, kas izriet no kadmija robežvērtības, kāda noteikta paziņotajos valsts noteikumos, sasniedz mērķi aizsargāt cilvēka veselību, no vienas puses, un vidi, no otras puses.
- (101) Komisija vispirms atzīmē, ka paziņotajos valsts noteikumos minētā kadmija satura robežvērtība ir mazāka par kadmija satura robežvērtību fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kas noteikta Regulā (ES) 2019/1009. Tādēļ paziņotie valsts pasākumi nodrošina augstāku cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni nekā saskaņošanas pasākums.
- (102) Attiecībā uz paziņoto valsts noteikumu samērīgumu fosfāta mēslošanas līdzekļu jomā Komisija izsaka šādus apsvērumus.
- (103) Pirmkārt, Dānijas Karalistei nav radušās nekādas problēmas apgādē ar tādiem mēslošanas līdzekļiem, kas atbilst pašlaik spēkā esošajai kadmija satura robežvērtībai, un tas nozīmē, ka šī robežvērtība nerada būtiskus šķēršļus brīvai apritei iekšējā tirgū.
- (104) Otrkārt, Dānijas Karaliste atsauca uz nepieciešamību samazināt kadmija saturu Dānijā ražotajā pārtikā un tādējādi aizsargāt dažas iedzīvotāju grupas, jo īpaši bērnus un veģetāriešus, kuri ar pārtiku uzņem tādu kadmija daudzumu, kas pārsniedz veselībai nekaitīgās robežvērtības. EFSA pētījumā, uz kuru atsauca Dānijas Karaliste ⁽²³⁾, konstatēts, ka bērni ir augstas eksponētības grupa un vidējā mazu bērnu eksponētība kadmijam pārsniedz TWI. Atzīts, ka arī veģetāriešiem kadmija patēriņš ir daudz lielāks nekā vidēji visiem iedzīvotājiem ⁽²⁴⁾.
- (105) Turklāt tas, ka lauksaimniecības augšņu eksponētība kadmijam un tā ieplūde augsnē Dānijā kopumā ir mazāka nekā vidēji Savienībā, liecina, ka pasākumi, kas tika veikti, lai nodrošinātu Dānijas augšņu un iedzīvotāju aizsardzību, ir bijuši sekmīgi.
- (106) Attiecībā uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem, ņemot vērā Dānijas Karalistes norādi uz to, ka samazinot augsnes eksponētību kadmijam, tiek labvēlīgi ietekmēta veselība un vide, un ņemot vērā, ka, pamatojoties uz pašlaik pieejamajiem datiem, tirdzniecība netiek ietekmēta gandrīz nemaz, Komisija uzskata, ka paziņotos valsts noteikumus var atstāt spēkā, pamatojoties uz mērķi aizsargāt veselību un vidi un ņemot vērā to, ka tie nav nesamērīgi un tādējādi nerada šķērslus iekšējā tirgus darbībai LESD 114. panta 6. punkta nozīmē.
- d) Slēptu tirdzniecības ierobežojumu un šķēršļu iekšējā tirgus darbībai neesība saistībā ar mēslošanas līdzekļiem, kas nav fosfāta mēslošanas līdzekļi
- (107) Papildus fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā minēts Regulā (ES) 2019/1009, paziņotie valsts noteikumi attiecas arī uz citiem mākslīgajiem mēslošanas līdzekļiem, kuri iegūti no minerālfosfāta un kuru kopējais fosfora saturs ir 2,3–5 masas % P₂O₅ ekvivalenta vai vairāk.
- (108) Lai novērtētu, vai paziņotie valsts noteikumi ir slēpti tirdzniecības ierobežojumi vai šķēršļi iekšējā tirgus darbībai saistībā ar šiem mēslošanas līdzekļiem 114. panta 6. punkta nozīmē, un tādējādi – vai tiem ir nesamērīga ietekme, salīdzinot ar izvīrītā mērķa sasniegšanu, Komisija atzīmē, ka Dānijas Karaliste ir apstiprinājusi – lielākās bažas ir saistītas ar fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kā minēts Regulā (ES) 2019/1009, un Dānijas paziņojumā sniegtais zinātniskais novērtējums galvenokārt attiecas uz noteiktu fosfāta mēslošanas līdzekļu kategoriju, proti, neorganiskajiem minerālmēsliem ar augstu fosfora saturu.

⁽²³⁾ Zinātniskais atzinums, kuru attiecībā uz kadmija saturu pārtikā pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma sagatavoja ekspertu grupa jautājumos par piesārņojumu pārtikas aprītē. EFSA Journal 2009, 980, 1. lpp.

⁽²⁴⁾ Zinātniskais atzinums, kuru attiecībā uz kadmija saturu pārtikā pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma sagatavoja ekspertu grupa jautājumos par piesārņojumu pārtikas aprītē. EFSA Journal 2009, 980, 1. lpp.

- (109) Attiecībā uz izvirzīto mērķi aizsargāt veselību un vidi Komisija, kā iepriekš norādīts 55. un 56. apsvērumā, atzīmē, ka vienīgi attiecībā uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem Dānijas kadmija satura robežvērtības aizsargājošo raksturu ir iespējams salīdzināt ar saskaņotās kadmija satura robežvērtības aizsargājošo raksturu, nezinot katra produkta konkrēto sastāvu, jo vienīgi attiecībā uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem Dānijas robežvērtība un Regulā (ES) 2019/1009 noteiktā robežvērtība tiek izteikta ar vienu un to pašu saucēju. Citiem vārdiem, attiecībā uz mēslošanas līdzekļiem, kas nav fosfāta mēslošanas līdzekļi, nav iespējams noteikt, vai paziņotie valsts noteikumi ir stingrāki nekā jaunieviestais saskaņošanas noteikums. Tādēļ nav arī iespējams noteikt, vai paziņotie valsts pasākumi nodrošina augstāku cilvēka veselības un vides aizsardzības līmeni nekā saskaņošanas pasākums.
- (110) Attiecībā uz paziņoto valsts noteikumu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību Komisija norāda, ka šo noteikumu piemērošana ar CE zīmi marķētiem mēslošanas līdzekļiem, izņemot Regulā (ES) 2019/1009 minētos fosfāta mēslošanas līdzekļus, radīs nopietnas administratīvas grūtības uzņēmējiem, kuri vēlēties laist mēslošanas līdzekļus Dānijas tirgū. Lai nodrošinātu atbilstību paziņotajiem valsts noteikumiem, ražotājiem šie mēslošanas līdzekļi būs jāklasificē ne tikai saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1009, bet arī saskaņā ar paziņotajiem valsts noteikumiem. Turklāt, ja mēslošanas līdzeklis ar CE marķējumu ir mākslīgs mēslošanas līdzeklis, kurš iegūts no minerālfosfāta un kura kopējais fosfora saturs ir 2,3 masas % P_2O_5 ekvivalenta vai vairāk, saskaņā ar paziņotajiem valsts noteikumiem, bet nav fosfāta mēslošanas līdzeklis saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1009, ražotājiem jāveic divi kadmija satura aprēķini – viens ar kilograma P_2O_5 saucēju, lai ievērotu paziņotos valsts noteikumus, un otrs ar kilograma sausas saucēju, lai ievērotu Regulas (ES) 2019/1009 prasības.
- (111) Ņemot vērā lielos administratīvos šķēršļus, kas tādēļ radīsies, piemērojot paziņotos valsts noteikumus mēslošanas līdzekļiem, kuri nav fosfāta mēslošanas līdzekļi, kā arī to, ka nav iespējams noteikt, vai šie noteikumi nodrošina augstāku aizsardzības līmeni nekā Regula (ES) 2019/1009, un to, ka kadmija piesārņojums no tiem Dānijas Karalistei nerada īpašas bažas, Komisija uzskata, ka paziņotie valsts noteikumi, ja tos piemērotu šādiem mēslošanas līdzekļiem, nesamērīgi ietekmētu iekšējā tirgus darbību, salīdzinot ar izvirzīto mērķi.
- (112) Rezumējot – Komisija uzskata, ka paziņoto valsts noteikumu atstāšana spēkā ir šķērslis iekšējā tirgus darbībai LESD 114. panta 6. punkta nozīmē, ciktāl tie attiecas uz mēslošanas līdzekļiem, kas nav fosfāta mēslošanas līdzekļi. Tādēļ un tā kā nav nepieciešams pieņemt lēmumu par paziņojuma pieņemamību šajā daļā, paziņotie valsts noteikumi ir jānoraida, ciktāl tie attiecas uz mēslošanas līdzekļiem, kas nav Regulā (ES) 2019/1009 minētie fosfāta mēslošanas līdzekļi.

2.2.2.3. Laika ierobežojums

- (113) Lai nodrošinātu, ka paziņotie valsts noteikumi un potenciālais šķērslis iekšējā tirgus darbībai tiek ierobežoti līdz tam, kas ir absolūti nepieciešams Dānijas Karalistes izvirzīto mērķu sasniegšanai, valstij piešķirtā atkāpe ir jāierobežo laikā. Atkāpe vairs nebūs nepieciešama, ja nākotnē saskaņoto robežvērtību noteiks Dānijas robežvērtības līmenī vai zemāk.
- (114) Saskaņoto robežvērtību var noteikt Dānijas robežvērtības līmenī vai zemāk par to tikai ar Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, piemēram, saistībā ar pārskatīšanu, kas minēta Regulas (ES) 2019/1009 49. panta b) punktā. Tādēļ laikposms, uz kuru piešķir atkāpi, nav jāierobežo līdz noteiktam datumam, bet jāsaņemo ar likumdevēju lēmumu, ko tie nākotnē varētu pieņemt šajā jomā.
- (115) Tas būtu atbilstoši Regulas (ES) 2019/1009 3. panta 2. punktam, kurā paredzēts, ka attiecībā uz kadmija saturu var turpināt piemērot atkāpes no Regulas (EK) Nr. 2003/2003 saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu līdz brīdim, kad Savienības līmenī sāk piemērot tādas saskaņotas robežvērtības kadmija saturam fosfāta mēslošanas līdzekļos, kas ir vienādas ar valsts robežvērtībām vai zemākas par tām.
- (116) Šis lēmums būtu jāpieņem līdz brīdim, kad Savienības līmenī sāk piemērot pārskatītu saskaņoto robežvērtību, kas vienāda ar Dānijas robežvērtību vai zemāka par to.

3. SECINĀJUMI

- (117) Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, jāsecina, ka Dānijas Karalistes lūgums atstāt spēkā valsts tiesību aktus, ar kuriem atkāpjas no Regulas (ES) 2019/1009, kas iesniegts 2020. gada 27. janvārī, ir pieņemams, ciktāl tas attiecas uz Regulā (ES) 2019/1009 minētajiem fosfāta mēslošanas līdzekļiem.
- (118) Turklāt, ciktāl paziņotie valsts noteikumi attiecas uz Regulā (ES) 2019/1009 minētajiem fosfāta mēslošanas līdzekļiem, Komisija secina, ka tie:
- atbilst cilvēka veselības un vides aizsardzības vajadzībām,
 - ir samērīgi attiecībā pret izvirzītajiem mērķiem,
 - nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis,
 - nav slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm.
- (119) Tādēļ Komisija uzskata, ka paziņotos valsts noteikumus var apstiprināt, ciktāl tie attiecas uz šādiem mēslošanas līdzekļiem.
- (120) Tomēr, ciktāl paziņotie valsts noteikumi attiecas uz mēslošanas līdzekļiem, kas nav fosfāta mēslošanas līdzekļi, kā minēts Regulā (ES) 2019/1009, Komisija uzskata, ka tiem būtu nesamērīga ietekme uz iekšējā tirgus darbību, salīdzinot ar izvirzīto mērķi. Tādēļ Komisija uzskata, ka šis pasākums, ciktāl tas attiecas uz šādiem mēslošanas līdzekļiem, ir jānoraida,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts noteikumi, kurus Dānijas Karaliste ir paziņojusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. panta 4. punktu un ar kuriem atkāpjas no Regulas (ES) 2019/1009 prasībām attiecībā uz kadmija saturu fosfāta mēslošanas līdzekļos, proti, aizliedz laist Dānijas tirgū mēslošanas līdzekļus ar kadmija saturu virs 48 mg uz kg P_2O_5 , ir apstiprināti tiklīdz, ciktāl tie attiecas uz fosfāta mēslošanas līdzekļiem, kas minēti Regulas (ES) 2019/1009 I pielikuma PFC 1(B) 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā un PFC 1(C)(I) 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktā, līdz brīdim, kad Savienības līmenī sāk piemērot pārskatītu saskaņoto robežvērtību, kas ir vienāda ar Dānijas robežvērtību vai zemāka par to.

2. pants

Dānijas Karalistes paziņotie valsts noteikumi ir noraidīti, ciktāl tie attiecas uz mēslošanas līdzekļiem, kas nav fosfāta mēslošanas līdzekļi, kas minēti Regulas (ES) 2019/1009 I pielikuma PFC 1(B) 3. punkta a) apakšpunkta ii) punktā un PFC 1(C)(I) 2. punkta a) apakšpunkta ii) punktā.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Dānijas Karalistei.

Briselē, 2020. gada 27. jūlijā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Thierry BRETON